

MARKUSOVSKY

LAJOS

1815 - 1893

Különös lovasesapat tünt fel reggelente a Bécsből irányított, szigorú őrizet és megfigyelés alatt álló Pest-Budán a szabadságharc bukását követő esztendőokban. Ismert orvosok, neves orvos-tanárok léptettek egymás mellett: *Balassa, Korányi, Kovács Sebestyén Endre, Lumniczger, Markusovszky és Semmelweis.*

Az önkényuralom hiába fosztotta meg őket az előadás, a tanítás, a közélet szabadságától; hiába figyelgette minden lépésüket, a „Faculté de Médecine a cheval” (Orvosi kar a lovon) — ahogyan őket neveztek — mégis „működött”. A szabadban, a hosszú tereplovaglásokon — kijátszva a fölélló kopókat — alkalom nyílt a politikai helyzet megtárgyalására, az orvospézés, az egészségügy és a felmerülő tudományos problémák megbeszélésére.

SEMMELWEIS BARÁTJA A SZABADSÁGHARC- BAN

Ennek a különös társaságnak volt egyik össze-

tartója, legnagyobb szervező tehetsége, az új eszmék fáradhatatlan megvalósítója, *Markusovszky Lajos*. A Liptó vármegyei Csorbán született, 1815. április 25-én. Apja is, nagyapja is lutheránus lelkész volt. Iskoláit részint ott-hon, részint Késmárkon és Rozsnyón végezte, majd Pesten beiratkozott az orvosi karra.

Apja halála után nagyon nehéz anyagi körülmények között folytatta tanulmányait. De megnyerte *Stáhly* Ignác, a kiváló sebész-professzor támogatását; *Stáhly* ajánlotta nevelőnek a Festetich-családhoz. Így nemcsak egyetemi tanulmányait folytathatta, hanem ekkor alapozta meg hatalmas általános műveltségét, részletekbe is mélyen behatólag szakismereteit. Az orvosi diplomát 1844-ben szerezte meg. Disszertációja: „*Az orvos mint nevelő*” (Pest, 1844) már tükrözte felfogását, etikáját, sőt túlzás nélkül mondhatjuk, a megelőzően alapuló egészségügy felé való törekvéseit is. Figyelme kiterjedt az egészséges életmód, a kényelmes divat népszerűsítésére. Hangsúlyozta, hogy a nevelés egyik fő célja: az egészség. Már az anyát is nevelni kell, még mielőtt megszületik gyer-

meke. *Az orvos legyen a szülők testi és lelki tanácsadója!* Vázolta az orvosi hivatás alapelveit is. „*Ne alacsonyítsa tudományát lehémmé, mely őt vajjal látandja el, ne pénz- és hírkereset módjává.*”

A pesti egyetem tanzsékei a Hatvani és az Újvilág utca (ma Kossuth Lajos és Semmelweis utca) sarkán épült egykori jezsuita kolostorban tengődtek. Érthető, hogy minden magyar orvostanhallgató vagy fiatal orvos a virágkorát élő bécsi egyetemre igyekezett.

Markusovszkynak is sikerült két esztendősz-tendősz Bécsbe kerülnie. A híres *Wattmann* professzor műtőnövédeké lett. Vágya a sebésztanárság elérése volt. Ekkor alakult ki szoros, egy életre szóló barátsága a gyermekágyi láz okát és az ellene való védekezést felfedező *Semmelweis* Ignáccal, akinek egész életében támasza és védelmezője, biztatója és méltatója maradt. Viszszatérése után 1847-ben *Balassa János* sebész-professzor tanársegédje lett Pesten. Műtéteikben Európában elsők között alkalmazták az éterbódítást. Markusovszky ezt először önmagán próbálta ki.

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Antal János

Cím:

Markusovszky Lajos 1815-1893

Forrás:

Élet és Tudomány

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

1965. júl. 23.

Tárgy

92

OSZTÁLYOZÁS

Hely

Markusovszky Lajos

Idő

v. 1965

Személy

Helyszám